

# FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt., félévre 3 frt. 50 kr., negyedévre 1 frt 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr.  
Előfizethető a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál.

Felelős szerkesztő:  
Németh Ödön.

Megjelenik hetenkint 2-szer: szerdán este és szombaton este.  
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, kigyó-utca 9. szám.  
Hirdetések helyenként 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr.

## A nyár.

Mikor a napsugarak égető melege megérleli a kalászatokat, künn a mezőkön élénkül az élet; a városok fülledt levegőjéből pedig menekülnek az emberek, természetesen csak azok a kik menekülhetnek. A bányászto melegben pihenőre térnek a társadalmi és politikai mozgalmak s beköszönt az ugynevezett „holt szezón.“

Ez idén úgy látszik nekünk csak részleges lesz a holt szezónunk. A társadalmi kérdések csak részben fognak elsimulni, a politikai torzalkodások pedig a nyári meleghez hasonló izzó tüzzel folytatódhatnak. A kik az izgalmaknak barátai, szeretik a hecczeket, azok nagyon meglehetnek elégedve az idei nyár kezdetével, mivel mozgalmas és érdekesnek ígérkezik a kánikula. Más kérdés azonban, hogy az érdekesség haszonnal jár-e az országra; más kérdés, hogy vajjon nem jobb volna-e, ha mi is pihennénk a nyáron át s inkább ne lenne érdekes esemény, minthogy olyan drága áron szerezzünk magunknak szórakozást.

A parlamentben elkcsereedett harc folyik a kormánypart és az ellenzék között. Az új bünvádi eljárásról szóló törvény tárgyalását bevették a napirendről s most a cukor premiumról szóló törvényjavas-

latot tárgyalják. Az ellenzék bevonta az obstructio körébe ezt a törvényjavaslatot is és mindent elakar követni, hogy a törvényjavaslatnak kellő időben való leterjedését megakadályozza.

Mint már irtuk a törvényjavaslathoz, annak kellő időben való törvényerőre emelkedéséhez a kormányt elkerülhetetlen szükségére van. Az ellenzék ennek teljes tudatában van s éppen ez okból terjesztette ki a 16. §. miatt megkezdett obstructiozt erre a törvényjavaslatra is. A kormánypart ismeri a veszedelmet, a mit ez az obstructio reá hozhat, de nem akar engedni. Ugy mutatja hogy nem fél az ellenzék harcai kedvétől, a közönyöst játsza. Nehogy azonban a maga részéről is táplálja a vitát, nem vesz részt a törvényjavaslat védelmében, amire különben ugy sincs szüksége, mert eddig is többségének nyers erejével döntötte el a törvényjavaslatok sorát.

Az ellenzék azonban a kormány hallgatása nem zavarja, folytatja fáradhatatlanul a harcot s úgy látszik kibírja az obstructiozt.

Természetes, hogy a legközelebbi jövő eseményeiről biztosat még senkisen tud. Vannak, a kik azt hiszik, hogy a kormányparti ellenzék, a Kossuth-párt az utolsó perczen módját ejti annak, hogy

megmentse a kormányt. Vannak mások, a kik abban a véleményben vannak, hogy a kormány a Kossuth-pártot fogja most meg szétrobbantani, mint a hogyan az egyházpolitikai viták alatt tette az ellenzékkel. Amint ebből is látható, ha az ellenzék az obstructiozt folytatja, ugy a kormány maga sem remélheti, hogy a bajt elkerüli.

Ha azonban az esélyek nem következnek be, ugy a kormány a legradikálisabb eszközzel szándékozik lehetetlenné tenni az obstructiozt. Állítólag már a napokban azt fogják indítványozni, hogy folytonosan ülésezzenek éjjel nappal 5—5 perces szünetekkel megszakítva órákint a vitát. Elképzelheti mindenki, hogy ha ez az indítvány elfogadtnék az ellenzék háromszor huszonegy óra alatt végkép kimerülne s mi sem akadályozná a kormányt abban, hogy ígérését rendes időben bevállhassa. De éppen azért, mert ennek az indítványnak elfogadása az obstructio lehetetlenné tételét jelentené, az ellenzék kénytelen lesz ezt az indítványt megobstruálni és végső erőfeszítéssel ennek az indítványnak elfogadását lehetetlenné tenni az által, hogy az indítványra vonatkozó vitát elhuzza egész augusztusig. Merész vállalkozás lenne, de azért kivitele nem lehetetlen.

Lehet hogy a parlament jelenlegi

## Dalos Panni.

— Elbeszélés. —

— A »Fejérmegyei Napló« tárczája. —

Írta: Csizsér-Ugróczy Ida.

— Szegény leány, — szolt Panni szánó hangon, — beh rossz is lehet neked. Hajnaltól ké-ő estig másnak dolgozol, s midőn a nehéz munkát elvégzed, nyugalom helyett a saját ruháidat kell mosnod, vasalnod.

Hidd el, nem érzek fáradtságot. Egész nap szives örömmel dolgozom, hiszen édes jó anyámért teszem. Ha este haza jövök, első gondom, beteg anyám leveskáját megfőzni, s míg vacsora mellett ülünk, azalatt jól megpihenek; azután újult erővel, vidám kedvvel fogok ismét a munkához. Ma ruhám kimosásával foglalkozom. Ezt már csak örömmel tehetem, mert magamat teszem általa csinosná. Hidd el Pannikám, nincs oly rossz dolgom, mint te gondold. Csak próbálnál dolgozni te is, hidd el, megkedvelnéd a munkát.

Köszönöm szépen nem kérek belőle, — mondá nevetve Panni; azután kényelmesen leült a padkára, s onnan nézte mint sürgő, forog Juci. Ezalatt a beszéd közben elmondá, hogy nekik az este legény vendégük érkezett.

Juczika, nem lett volna leány, ha azonnal nem kérdi:

— Ugyan mond meg, milyen az eszemadta?

Panni erre csak vállát vonogatta — ő bizony nem törődik vele, akár minő. Annyit mondott róla, hogy nagyon kevély. — Még több ideig is beszélgetett a két leány, de mi hagyjuk el őket, hisz holnap a bucsu napján újra találkozunk velük.

Délután 5 óra lehet, midőn beléptünk B. falu birájának lakásába. A konyhában vigan pattogó tűz mellett sünek pirosra a pecsenyék — míg az uvaron a fiatalok tánczol. Ott találjuk Pannit is, Jucit is. Mind a két leány sokat tánczolt már. Juczinak csak egy ragyog az arca az elégtelenségtől, de Panninak nem a legjobb kedve van, habár igyekszik mosolylyal eltakarni kedvetlenségét, szemében szegénykények égne; hogy is ne, hiszen érthet-e nagyobb bossúság, mint az, hogy Szatmár Imre egész délután egyetlen egy tánczra sem szólítja őt fel, pedig nálánál egy leány sincs szebben öltözve s Imre ezt figyelembe sem veszi, hanem folyton a kopott öltözötű Juczikával tánczol. Csak azért sem hívja, csak azért — em mutatja, hogy az fáj neki. A táncz bevégeztével ő volt az első, a ki elkezdett énekelni, a többi leányok kísérték, de csakhamar önkénytelenül elhallgattak, hiszen dalos Panni énekelt és az ő hangja fölülmulta valamennyiök énekét. Tagadhatatlan, Panni hangjában varázss rejlett; a legények is félbehagyták a tánczot s egész kört képezve álltak körül Pannit.

Egyedül Imre távozott s a sátor mögötti szénaboglya mellé állt. A mint ott szomoruan, elmélázva hallgatott, egyszerre két nénemaszony beszédre lett figyelmes, kik a boglya tulsó felén álltak s ugyancsak nagy szobósséggel szolták Pannit.

Elmondá az egyik, hogy a kényes, hetyke leány egyebet nem tud, mint énekelni, sem főzőkanál, sem varrótü nem volt még soha kezében, renyhe, dologkerülő. — Nekem ugyan nem kellene menyemnek, ha még egyszer olyan gazdag volna is, mint hírlík.

A másik asszony sietett rá megjegyezni,

hogy „nem mind arany, a mi fénylik“, Péteri Mátyás uram sem olyan gazdag, a mint hírlík.

Imre szomoruan ráta fejét a hallott beszédek fölött. Semmi kétség többé, Panni nem érdemli meg, hogy egy becsületes munkás ember rá gondoljon; de a mellett ösztintén gondolta, hogy kár a szép leányért.

Ily gondolatokká vált meg Imre a mulató társaságtól s lehető legrosszabb kedvvel hajtott lassan hazafelé.

Két év mult el a fent leirt események után. Két év, mily kevés idő ez egy ember életében s mégis mennyi minden történhetik e rövid idő alatt; hány ember lesz boldogtalan, hány ember meggy egészen tönkre.

Két év előtt Péteri Mátyás, mint első gazdát, köztisztvisletben álló, megelégedett boldog családapát hagytuk el.

Ha most felkeressük, alig ismerünk rá. A ház omladozott kapuja tárva-nyitva állt; az egykori rendes, tiszta udvart ellepte a gaz, az utcaajtó elroncsolva, a folyosó falai letöredezve; minden, de minden romlásnak indult a hajdani rendes tanyán. Az udvar és a folyosó telve mindenféle népséggel; egyik egy, a másik más butor darabot visz ki a házból, a melyet éppen az nap árvereztek el.

Péteri Mátyás tönkre jutott. A bucsu után félévre elveszté szorgalmas feleségét, a gondos jó gazdaasszonyt. Míg élt, addig meg tudta tartani a vagyont, de neje halála után még jobban átadta magát a télienségek, azután a kártyázásba keveredve, korhelykedett.

Ötthon azalatt mind rosszabb folyt a gazdálkodás. Panni nem tudott rendet tartani, sokkal lustább volt, minthogy maga nézzen a

Mai lapunk 8 oldal.

viszonyaiban váratlan fordulat fog rövid idő alatt beállani, de magában véve az a körülmény, hogy a sajtószabadságot a liberálisnak gunyolt párttal szemben az ellenzék csak ilyen kétségbeesett eszközökkel mentheti meg, bizonyítéka azon szomorú viszonyoknak, amelyek megfosztanak bennünket a nyári pihenéstől.

## Katics hun a becsületszó?

A legutóbbi közgyűlésen minden felszólaló ismételtelen is hangsúlyozta, hogy Havranek polgármester beadványa nem kérvény, hanem csak közönséges irat.

Mi már ismertettük lapunkban azt az indoklást, melylyel Havranek József becsületszavára tett ígértét hozzánk juttatta. Miután ő a közgyűlésen azt mondotta, hogy volt a 18 év alatt egy nap, a midőn családi körben ígértet tett, hogy nyugalomba megy, s ezt úgy tüntette fel, mint az elkeseredésnek pillanatnyi fellebbanását, kénytelenek vagyunk ő Nagyságának kijelentését megreperálni.

Először is mellékes dolog, hogy kinek és mi okból adja valaki becsületszavát. A ki becsületszóra kötelezi magát legjobban kell, hogy tudja, szükséges-e, elég komoly ok forog-e fönn arra, hogy becsületszavával erősítsen meg valamit? Az tehát, hogy először családjának fogadta becsületszavára, hogy nyugalomba megy annál inkább mellékes dolog, miután azt a becsületszóra tett fogadalmat hozzánk is eljuttatta s kért bennünket arra, hogy azt tudomásul vegyük. Ez pedig annyit jelent, mint a becsületszónak előttünk való megisméltését.

De van még egy része a hozzánk küldött becsületszónak, a mit eddig nem említettünk, nem akarva kellemetlenebbé tenni a polgármesterre nézve nyugdíjazását. És ez mutatja, hogy mennyire lojálisak vagyunk vele szemben.

A polgármester ugyanis, a midőn tudatta

velünk távozását, illetve azon visszavonhatlan szándékát, hogy nyugalomba megy, egyuttal arra kért bennünket:

Szolgáljon nekünk elégtételül, hogy ő helyzetéből levonja a konzekvenciákat s megy. Kér tehát bennünket, hogy ne nehezítsük meg neki a nyugdíjba vonulását és ne használjuk ki ezt a körülményt ellene. Ugyanakkor azt is üzentette, hogy ő a hátralevő két hónapot csak arra fogja felhasználni, hogy hivatalát átadja.

Mi akkor azt üzentettük vissza, hogy a mi állásában van, addig mi nem szüntethetjük be ellene a támadákat, az a tudat azonban, hogy menni fog, mérséklőleg fog hatni reánk, A nyugdíj-kérelmét pedig tőlünk telhetőleg támogatni fogjuk.

A mint ezekből látható, nem ok nélkül ismételtette a polgármester előttünk az ő becsületszavát, hanem éppen a becsületszó árán bizonyos engedményeket akart elérni. És ezért, midőn ő becsületszavát megszegte, jogos az a feltevés, hogy a midőn becsületszóra tett fogadást, már akkor nem volt szándéka azt megtartani, hanem egyedüli célja, a mi jóhiszeműségünk felhasználása volt. Azt akarta elérni, hogy két hónapra távol tartson bennünket hivatali eljárásának kritizálásától. Magyarán szólva be akar bennünket csapni. Ez a körülmény súlyosítja a becsületszó megszegésének szegényletes voltát.

Mielőtt kimondanánk a lesújtó ítéletet, hogy ezek után mit tartunk felőle, hajlandók vagyunk az egész ügyet egy becsületbírósg ítélete alá bocsájtani. Válasszon a polgármester ur a nemzeti kaszinó tagjai közül két gentlemant, ugyanazt fogjuk tenni mi, a kik közösen válasszanak maguknak elnököt. Mi azután eléjük terjesztjük a becsületszóra tett fogadalom körülményeit, ismertetjük tovább velők, hogy becsületszavát a polgármester, minő körülmények között s hogyan váltotta be és megkérjük, hogy döntsenek ők abban a kérdésben, hogy a polgármester ur beváltotta-e becsületszavát vagy sem?

Ha ez a becsületbírósg kimondja azt, hogy a polgármester korrektil járt ebben a dologban és becsületszavát állásához és rangjához méltóan beváltotta — mi hajlandók vagyunk a polgármester urtól bocsánatot kérni azért, a mit ebben a dologban eddig irtunk. Ha azonban azt mondanák ki, hogy a polgármester ur nem járt el korrektil s becsületszavát nem tartotta meg, — úgy tartsa kötelességének szeptember elejéig állásától megválni.

Ez az ajánlatunk is arról győzhet meg mindenkit, hogy mi a polgármester urral még ma is a legnagyobb lojalitással bánunk el. Ha azonban ajánlatunkat nem fogadja el, ezt annak tulajdoníthatjuk csak, hogy ő maga sem hiszi, hogy becsületszavát beváltotta.

## Aratási sztrájk.

Szomorú, megdöbbenő szomorú az a kép, a melylyel a vidék munkásleletéről a beérkezett tudósításokból alkothatunk.

A nép, a munkás magyar nép izgatottól félrevezetve, a nyomorúságtól is kényszerítve félredobta kezeiből a kaszát, azt az eszközt, a melylyel néhány hét alatt megszerezte a maga és családja számára a kenyeret. Félredobta a kenyérkereső eszközt és elkeseredett makacsságával nyomorba dönti családját, kárt okoz eddigi munkaadójának azért, hogy egy-két forinttal több munkabért csikarjon ki a termelőtől. Attól akarnak többet, a kinek magának is kevés jut, a ki maga is a lét és megsemmisülés között lebeg szüntelen.

A kasza tehát pihenésre van kárthatva, a szivek gyűlöléssel, féktelen szenvedéllyel telítve. Az emberek kivétel nélkül emberi méltóságukból és egymásra agyarkodó vadállatokká lettek. A borzasztó, ijesztő képről nem hiányzik a vadra leselkedő vadász szem.

Ott áll a hatalom a szuronyos puskákkal készen, hogy első mocczanársra piros vérral fessen rózsákat a gabona földekre. Szomorú ez a valóság, nagyon szomorú.

Segíteni kellene a bajon s ha komolyan segíteni akarunk, komolyan kell a baj forrását tanulmányozni, hogy így a tanulmányozás közben ráakadjunk az eszközökre.

dolog után. Így nem csodálkozhatunk, hogy rövid idő után mindenik tönkre ment, hozzá járult még az is, hogy Péteri Máttyás hibásan számolt, a rábizott pénzekből sok hiányzott s hogy azt pótolja, uszoras kamatra vett fel pénzt s midőn egymásután két rossz termő esztendő következett, nem bírta a kamatot sem fizetni. Így történt aztán, hogy mindenét elárverezték a hitelező uszorasok.

Ott állt ő most lehajtott fővel, botjára támaszkodva. Alig ismerni az egykori erőteljes férfura, a betegség s a szegényen egy megtörték. Mellette földre süttött szemekkel Panni állt, az ő arca is halott-sápadt s veresre sirt szemei most már szárazak valának, mert elfogytak könnyei, oly szótlannul, mozdulatlanul állt ott, mint egy kőszobor, pedig szerette volna kétségbeesett atyját vigasztalni, mert érezte e pillanatban, hogy e szerencsétlenségnek nagy részt ő az oka.

Most belátta, mily haszontalanul élte át ifju kora legszebb éveit, sajnálta most igaz szívvél, hogy nem tud úgy dolgozni, mint Juczi, a ki oly sokszor mondá neki, hogy a munka nem szegényit, csak nemesit mindig.

Habár későn, de felébredt Panniban az önértet s fájdalommal ismerte el tudatlanságát. Aztán vajon ki is lenne, a ki megfogadná őt, az elkeresztelt dalos Pannit! Rövid idő alatt sokat tapasztalt az ifju leány, tudta, mily kevés jó emberük van a faluban s hogy azok fordultak el tőlük leghamarább, a kik egykor a legtöbb jó falatot ették meg házuknál s a sok vig czimbora most mind tudott rosszat mondani Péteri uramra, senkinek sem volt egy vigasztaló szava a szegény szerencsétlenekhez. Senki

sem kérdé, vajjon hol fogja a szegény beteges öreg ember az éjet tölteni.

Panni is erre gondolt, midőn úgy megrezzent atyja szavaira, a ki mély sóhaj után azt mondá:

— Menjünk édes leányom!

— De hát hová? — kérdé Panni s ekkor kitört kebeléből a zokogás, szemeit eltakará kötényével s nem látta, ki lépett be az utcaajtán s csak arra ijedt fel, midőn két kar átölelé.

— Én vagyok, édes Pannim, — szól Juczi, magához ölelve a zokogó leányt, — régebben eljöttem volna, de ma tudtam csak meg a szerencsétlenséget, a mely benneteket ért. Édes anyámhoz jöttem látogatába, ő beszélt el nekem.

— Oh Istenem, Istenem mire jutottunk, — szól Péteri Máttyás, alig figyelve Juczi szavaira. Panni pedig ott zokogott barátónje keblén.

— Te jó, te áldott teremts, te nem vetsz meg bennünket, a miért koldusbotra jutottunk?

— Ejnye, ejnye már micsoda beszéd az, miként is tudsz rólam ilyet gondolni? Azt hiszed, elfelejtettem mind ama szivességeket, melyeket velem tettél. Soha bizony! Aztán az sem igaz, hogy koldusbotra jutottál; van két erős karod, ezzel sokat jóvá tehetsz, csak akarát kell hozzá.

— Az akarát megvan, szívesen dolgozom éjjel, nappal; mond meg ki adna nekem munkát? Nem is vehetem rossz néven, ha félnek valamit rám bízni, mert igaz, hogy én semmit sem tudok.

— Nem baj az, galambom, Isten segítségével tölem mindent megtanulhatsz. Lásd, már nekem meg van veled a tervem. Tudod ugye hogy férjemuram a harmadik faluban, Szat-

máryék pusztáján felestars, tőle tudom, hogy éppen most, Szatmárynének jóraváló leány-cseléd kellene.

Panni ijedve nézett Juczira, minden vér arczába szökött.

— Nem, nem, oda világért sem megyek, hiszen megilne a szegény, ha most látnám meg azt a kevély legényt, a ki még akkor is lenézett, midőn jómódu gazdag leány voltam, bárhova megyek, csak oda nem.

— Már miért nem mennél? Én meg mondom, éppen csak oda fogsz menni. Imrével te ne gondold semmit, ő egész nyáron át Szatmáryék legtávolabb fekvő pusztáján vezeti a gazdálkodást, őt nem fogod látni; csak nénem-asszony kedvében járn nem lesz semmi bajod. Igaz, hogy Szatmáryné híres gazdaasszony, s igen sokat kíván a leánytól s nem is állják őt ki a cselédek; de te azért ne félj semmit, be-tanítalak szokásaira, én jól ismerem, két évig szolgáltam nála, de soha egy rossz szót nem mondt nekem.

— Azt elhiszem Juczikám, hiszen te dolgoz, ügyes leány voltál, de velem bizony nem nagy becsületet fogsz vallani.

— Nem félek tőled Pannikám, az akarát és ügyesség nálad is meg van, a többi az én gondom. Atyádat elhelyezzzük édes anyám kis házikójába, meglesznek ők ketten szépekenk.

Panni, midőn hallotta a barátságos jóindulatú menyecske szavait, könnyebben sóhajtott az ég urához. Mily jó az Isten, habár keményen sújtotta is könnyelműségüket, de végkép nem hagyta el őket inséges helyzetükben, találkoztott egy résztvevő lélek, a ki nem tűz gunyt szerencsétlenségükből. Meg is fogadta Panni, hogy megváltoztatja eddigi életmódját s

## HIREK.

Ezen a társadalmat veszélyeztető baj ellen csak társadalmi úton lehet harcolni. Változtatni kellene sok mindenben, de ezen változtatások csak úgy fognak eredményre vezetni az erkölcsi alapokon nyugvó társadalmi rend visszaállításakor is, ha a tömeg fölött állók mint társadalom egyenlőjü a csak helyzetüknek fogva kiváló tagjai, ezen helyzetüket arra fogják felhasználni, hogy a társadalom elemei között meglévő különbségeket nem abszolúte, hanem relative okvetlenül kiegyenlítsék.

Ha erre törekszenek erkölcsi alapokon, akkor lehet mondani, hogy biztosan utját szegik azon társadalmi mozgalom jászó elfajulásának, a mely társadalmi mozgalmat ma a doktrinerek szocializmusnak neveznek.

Miként tudósítónk jelenti megyénkben Baracs pusztán lépett fel először a gazdák réme az arató sztrájk, honnan csakhamar át vonult Duna-Pentelére is, hol Bruck Simon és Nagy Gyula birtokán az aratók abban hagyták a munkájukat és a szerződésről hallani sem akarnak. A munkás mozgalomnak az okozója a Duna pesti oldalról nagy sereggel át jött szocialista banda, a mely mindenféle izgat ígéretekkel és fenyegetésekkel.

A munkások az izgatók ezen hadától félrevezetve a legtöbb helyen fel is hagyták a munkával a még a közbelépő csendőrség fenyegetésére sem hajlandók a munkát megkezdeni, hanem duhaj módon 2-3 frt napibért omlegetnek.

Tegnap már a zirci apátság tulajdonát képező s Hercegfalva községhez tartozó pusztákban is megjelentek az izgatók s agyon ütésével s fűbelövésével fenyegették az arató munkásokat, ha az ő megjelenésük után még csak érinteni is merik a gabonát. A rémület már a legmagasabb fokra hágott a gazdatisztek s a békésen aratók között s elvannak készülve a legrosszabbra. Az illető előjáróságok kérelmére folyó hó 2-án négy század katonaság vonult a lázongó területekre, mivel az ottani csendőrség már nem képes a rend fenntartására. A helybeli nhlánus kaszányából két század Hercegfalvára, a közös hadseregbeli katonaság két százada pedig Baracsra indult. Ma délelőtt báró Fiáth Pál főispán, Huszár Agost alispán kíséretében a helyszínre utazott, hogy személyes információt szerezzen a zavargások mibenlétéről.

## — Társasvacsora a katolikus körben.

Dr. Major Ferenc országgyűlési képviselő, városunk volt tiszti főorvosa és a katolikus kör igazgatója tiszteletére, a görögök földjéről szerencsés megérkezése alkalmából június hó 30-án fényes társasvacsorát rendezett a kör. Az egybegyűlteknek nagy száma, vidám hangulata, az a kitűző lelkesedés, a melylyel a megérkezett ünnepeltet fogadták, mind élénk bizonyosságai annak a kiirthatlan, őszinte, nagy szeretetnek, melylyel a kör tagjai derék igazgatójukat minden időben elhalmozzák. A vacsora folyamán felhangzó felkösöntők árját Kiss Arisztid szent-Ferenczrendi áldozár lelkes szavakkal elmondott sikerült beszéde nyitotta meg, melyben a szeretetet rajzolta, az őszinte önzetlen közszeretetet, a mely a kör igazgatóját dr. Major Ferenczet nagy utjában, messze idegen földre, idegen emberek közé a hazájuk védelmében megsebesültek mellé vezérelte. A beszéd végzetével felhangzó lelkes éljenzést után Major Ferencz dr. fényes szónoki hévvel meghatottan köszönte meg a szép üdvözlötet, a tagok megnyilatkozó szeretetét s hatóság beszédét a kath. kör élítésével végezte, hatalmas éljenzést keltve. Majd Kalocsay Alán városunk országgyűlési képviselője mondott eszmékben gazdag, gyönyörű beszédet. Hosszas derültségre adott alkalmat Chay Antal karkaplan érdekelt nyereménytárgya az ezüst fogantus sétapálya, melyet lendületes beszéd kíséretében a kör igazgatója, dr. Major Ferencz nyújtott át tulajdonosának. A társasvacsora, mely mindvégig a legvidámabb hangulatban folyt le, belenyúlt a késő éjszakába.

— Nyilvános köszönet. A „Székesfehérvári iparos ifjak önképző-köre“ mult hó 7-én a Lerf-féle „Rózsákertben“ saját pénztára javára nyári táncvizigalmat rendezett, mely ugy erkölcsileg mint anyagilag igen jól sikerült. A négyesek 30-32 pár táncoltak. Felülfizetni szivesek voltak: Boros Sándor 50 krt, Kaufman Simon, N. N. 30 krt, Horovits N., Barna Lajos,

Póor N., Bauer Rudolf, Weiss Gyula, Misik János 20-20 krt és Kincses Antal 25 krt, melyért fogadják a körnek ez uton is kifejezett köszönetét. — Nemkülönben köszönetet mondanak Bauer Mariska k. a. a rendező jelvények díjtalan elkészítéséért.

— A tanítók közgyűlése. A „Székesfehérvári egyházmegyei rom. kath. tanító-egyesület“ folyó hó 1-én tartotta évi rendes közgyűlését a megyeház nagytermében, melyen az egyesület tisztikarán kivül a rendes tagok nagy sokasága — 120-140 tag — és számos érdeklődő városi elemei tanító jelent meg. Az egyesületnek dr. Steiner Fülöp megyés püspök által a folyó év elején kinevezett új elnöke, Mayer Károly kanonok egyházmegyei tanfelügyelő-elnök vezette a gyűlést. Magas szárnyalású, tartalomdús, majd háromnegyed óráig tartó szép beszéddel nyitván meg azt, meggyőző érvekkel bizonyítva, hogy a társadalom, mint államalkotó és fenntartó tényező, csak akkor és úgy munkálkodhatik üdvösen az egyéneknek s így az összességnek földi jólétén, ha ugy az intézkedésre hivatott tényezők, mint a nagy tömeg, a munka emberei, már alapnevelésüktől kezdve át vannak hatva a vallásos szellemtől, mely a földi életnek mintegy himporát képezi. Hivatkozott ennek kapcsán arra a nemes feladatra, mely a katolikus tanítószakra hármas: emberré, a szó valódi, fenkölt értelmében emberré nevelni azt a Mindenható által sárból gyurt, de életre keltett és értelemmel felruházott anyagot, mely materiális voltánál fogva inkább a röhöz, melyből alkottatott, mint ahhoz, ki őt életre ébresztette, vonzódik. Kifejti továbbá, hogy közel 40 éves tapasztalataira hivatkozva a kath. tanítószágot olyannak tanulta ismerni, a mely magas szto feladatát átértve és érezve a várokozásnak becsülettel megfelelt minden időben. Érdeklődő figyelemmel kísérvén a társadalmi fejlődéseket, átalakulásokat, őszintén kifejezi azon tapasztalatát, hogy a kath. tanítószaga a fejlődéssel lépést tartva, feladatának mindig magaslatán állott. Ezen hivatás szeretetnek tulajdonítja azt, hogy most oly intelligens, nagybefolyású feladatának tudatával bíró testületnek élére helyezteték, melyre bárki is büszke lehetne és szeretettel áthatott szívvel kéri az egybegyűltek, hogy eddig tanúsított intenciójukhoz továbbra is hiven ragaszkodva, attól a mai időkben divatos miazmatikus csalétek által magukat félrevezettetni ne engedjék. A nagyhatású megnyitó beszéd

ha szegény lesz is a jövőben, kivivja magának az emberek becsülését és a jó lsten szeretetét.

Juczi beváltá ígérte. Péteri Mátyást elhelyezte édes anyja hajlékában, Pannit elvitte magával s két hónap alatt annyira bevezette a gazdaasszonyi teendőbe, hogy minden aggodalom nélkül vitte őt Szatmáryékhoz szogolatba.

\* \* \*  
Panni már félve ott van, ha sorsa érdekel bennünket, nézzünk be magunk Szatmáryék házához.

Szép nyári est van. A virágos kert már messziről kellemes illatot áraszt. Szatmáryné ott ül férjével a kertben, a férj bodor füstöt eregetve pipájából, jóízűen beszélget hiteztársával.

— Bizony, mondom neked, édes feleségem, Isten áldása rajtunk ez a leány; mióta magam gazdája vagyok, ilyen szorgalmas leánycseléd nem volt a háznál, nem kell énnek semmit kétszer mondani, még a gondolatodat is igyekszik kitalálni, hitte volna-e az ember valaha, hogy ez a kényes leány így megváltozik?

— Az igaz, Panni derék leány, szives igyekezettel tanul tőlem, nincs is rá egyéb panasom, mint az, hogy nincs soha jó kedve, nyájás készséggel végzi ugyan dolgát, de mióta nálunk van, egy vidám nótát sem hallottam tőle, pedig azelőtt „dalos Panninak“ hívták a falujában.

— Bizony furcsa egy fiatal leánynál. Én arra a gondolatra jöttem, hogy szerelmes talán, s azért oly szomorú, mert kedvese elhagyott otthonában maradt. Mit szólsz hozzá, te anyjuka. Te mint asszony jobban érted az efféle dolgot!

— Hej, dehogy értem. Nehéz itt kiismerni magamat. Eleget töröm a fejem saját fiunk felett is. Két év óta olyan az a gyerek, mintha

kicsérlették volna; bizony magam is azt gondolom, hogy szerelmes. A mult farsangon elő is hoztam neki, hogy házasodjék; nem bánjuk mi ha szegény is, a kit szeret, csak ő boldog legyen vele. Ajánlatomra annyira megijedt, hogy már félve haza sem látogat. Ezt bizony zokon is veszem tőle, sóhajtott szomorúan Szatmáryné.

— No no anyjuka, azért ne haragudjál Imrére. Jönne ő, de nyáron át nagyon el van foglalva; tudod, mily szorgalmas gazda, így nem csoda ha nem ér rá leányokra gondolni, de majd csak eljön az ő ideje is, hiszen nincsen olyan szív, melyben egyszer ne nyílt volna a szerelem virága.

— Imre már 26 éves, ideje, hogy nősüljön; beszélj vele te is, apjukom, mert igazán elkelve már a háznál a menyecske.

— Nénemasszony, asztalon van a leves, — szolt ki a konyhából Panni s fúrge, ügyes léptekkel sietett a ragyogó tisztaságú konyhába, két kezében nagy tállal s mosolyogva nézett bámoló gazdasszonyára, a ki szemével azt látszott kérdezni, mire való ez a nagy tál sütemény, a mit Panni a leves mellé tett?

— Hát biz az, anyjukom, egy kis meglepetés számodra — szolt közbe a gazda. — Te elfelejtetted, hogy ma van névnapod, de mi ketten Pannival nem felejtük el, hogy ma ünnep van a háznál.

— Adjon Isten minden jót, édes szülem! — hangzott e pillanatban az ajtóból. — A harmadik sem felede el édes kötelességét és tiszta jó szívből kívánja, hogy a felséges Uristen áldja meg erővel és egészséggel édes jó anyámat és apám uramat.

Az öreg asszony meghatva ölelte meg váratlanul hazaérkezett kedves fiát s a nagy be-

szelgetés közben észre sem vették, hogy Panni égő arccsal szaladt ki a szobából.

Imre csak egy pillanatra látta őt s alig akarta elhinni, hogy valóban Panni legyen az a szorgalmas leány, a kiről édes anyja oly sok jót beszélt. Szívét rég nem érzett melegség járta át; megkönnyebbülten sóhajtott fel, hogy két évi tmájának sikere lett, mert a helyke leány visszatért a jó utra. Hányszor képzelte ő így maga elé Pannit az álmatlan éjszakákban, mint egyszerű dolgos leányt, kinek arczáról ragyog az édes meglepődöttség, hogy eleget tett kötelességének. Imre régen volt oly jókedvű, mint ez estén; szeméit gyakran emelte Pannira, ki piruló arcczal öntögette a bort Imre poharába; s habár csak lopva mert is nézni az ifjura, meggyőződött róla, hogy az egykori kevely legény nem vetette meg őt, sőt még barátságos tekintete is van a számára.

Később elővette Imre furulyáját s először is Panni kedvenc nótáját furulyázta. Panni csak egy kis ideig halgatta, aztán kisértett a szobából, mert érezte, hogy boldogsága könyeit nem bírja visszafojtani. Szorgalma meg volt jutalmazva. A kevely legény nem érezte vele szegénységét, sőt nyájasan szolt hozzá. Mily boldogság ez reá nézve! Mert ha nem vallotta is be, azért tudta, hogy Imrét szereti, bár remény nélkül.

— Hisz szegény vagyok, — sóhajta, fejét könyökére támasztván, — soha, sohasem voltam messzebb Imrétől, mint jelenleg.

— Sokkal közelebb állsz ma hozzám, mint két év előtt, a midőn az első gazda leánya voltál, édes, derék Pannikám — suttogá meghatottan Imre, a ki a leány magánbeszédét véletlenül meghallotta.

után az egyesület jegyzője üdvözölte az elnököt a tantestület nevében terjedelmes átgondolt beszéddel, mely meghatározta a kifejezést nyert azon jelenettel, midőn felkérte az elnököt arra, — hivatkozva a megnyitói beszédnek azon részére, melyben a kath. egyház mint anya és a kath. tanítóság, mint munkás gyermek állított szembe, — hogy az egyház nevében fogadja el azt a jobbot, mit a szerető gyermek nyújt. Viharos taps, éljenzés volt a magasztos pillanat alatti érzelmeknek kifejezése. Emezt érzelemben gazdag jelenetek után a gyűlés tárgyra került a sor, a mely a közp. bizottság megállapítása szerint a következő volt: 1. A központi bizottság üléseiről felvett jegyzőkönyvek után lezámolás az eltelt évről s ezzel kapcsolatban a kidolgozásra ajánlott nevelés-tanítási tettek kihirdetése és azok feletti határozat; 2. A bíráló bizottság jelentése a pályamunkákról és a díjazás kihirdetése; 3. A pénztárvizsgáló bizottság jelentése és intézkedés a tápintézetet illetőleg, végre 4. a bejelentett indítványok tárgyalása. Ezen fontos dolgokról azonban majd a 14 nap múlva megjelenendő jegyzőkönyv fog részletes adatokat tartalmazni.

— **Hogyan él a pápa?** XIII. Leó, a kit a szentté avatás ünnepségei igen kimerítettek, az idén kénytelen hamarabb megkezdeni nyári üdülését, mint máskor. A szent atya most majdnem az egész napot a Vatikán csodaszép kertjében tölti, vagy pedig kerti palotájában, melyet ősenek, IV. Leó pápának híres tornyából alakítottatott át. A pápa reggel 6 órakor kel föl, 7 órakor misét mond magánkápolnájában, aztán reggelhez ül, mely rendszeren egy csésze csokoládéból, vagy tojásos tejből és egy darab vajjas kenyérből áll. Reggeli után lemegy a kertbe s ott hosszabb gyalogsétákat tesz. A madártogást, — mely néhány évvel ezelőtt kedvenc szórakozása volt — most már nem üzi, pedig kertje most is tele van madarakkal. Tíz órakor fogadja azokat a látogatásokat, melyeket el nem utasíthat s végzi a sürgősebb teendőket. Egy órakor találják fel a szerény ebédet. Joggal nevezhető szerénynek, mert az udvari szokás állítása szerint nem kerül többé naponta

Panni ijedten csapta össze kezét.

— Teremtő szent atyám! Meghallotta kegyelmed szavaimat, hová legyek szegyenemben?

— Jöjj az én szívemre, édes galambom, nincs miért szegyelne magad, hiszen én is szeretlek nagyon — válaszolta Imre s gyengéden keblére vonta a reszkető leányt.

— Te léssz az én jó, dolgos kis feleségem.

— De én szegény vagyok; mit mondanak majd kegyelmed szülei, ha ilyen vagyontalan leányt vesz feleségül.

— Ők beleegyeznek, hiszen a munkásság gazdaggá tesz téged. Most búszke vagyok reád, mert a kik két év előtt legyaláztak dologtalanságodért, ma dicsérettel beszélnek felőled, mint a dolgos leányról, a ki beteges édes atyját két kezével tartja el; a dicséret olyan nagyon jól esett nekem, Pannikám, mert szeretlek tiszta szívből, igazán szeretlek.

Igy beszélgetett az ifju boldog pár. Azután Imre bevezette a piruló Pannit szüleihez s áldásukat kérte frigyükre.

A szülők elámultak e nem várt jelenetre, de a mivel ismerték Pannit, örömet beleegyeztek a házasságba.

Hogy a boldogság még teljesebb legyen, másnap reggel azzal a jó hírrel lepte meg leányát Péteri Mátyás, hogy felfedeztetett a számadási hiba s vagyonra egy részét visszakapja. — Áldassék tehát az Úr szent neve — mondá az öreg szent áhitattal — a ki bölcsen cselekedett, midőn e nehéz megpróbáltatást mérte reám, jövőben legalább meg tudom becsülni csekély jószágomat.

Szavát be is váltá. Takarékos, szorgalmas ember lett belőle, leánya pedig példány a falu menyecskéinek s boldogul él férjével, a ki áldja azt a perczet, melyben az Isten összehozta dalos Pannival.

(Vége.)

hét líránál. Ebéd alatt — mit a pápa az etikett-hez hiven egyedül költ el — magántikárja felolvassa neki a lapokat. Ekkor lefekszik rövid időre egy chaise-longuere, majd pedig megkezdí délutáni nagy sétáját, mikor is környezete informálja a nap eseményeiről. Estefelé visszatér vatikáni lakosztályába s mintán imádkozott, ugy kilencz óra felé megvacsorázik, egy kis huslevest, biscuitet és egy pohárka bort fogyasztván el. Ekkor elintézi a sürgős ügyeket magántikára segítségével, dolgozik a kibocsátandó körlevelek és enczikliák szövegén, néha néha versel is egy keveset latin nyelven és csak éjjel felé tér nyugalomra.

— **Közönségyvilvánítás.** A székesfejérvári m. kir. állami főreáliskola ifjusága által f. é. június hó 24-én rendezett táncmulatsággal egybekötött tornavizsgálat alkalmából a következő felülfizetések történtek: Kiss Ignác felülfizetett 3 frtot, Bernstein és Káldor 2 frt, Say Viktor ny. tbnok 1 frt 50 kr, Kapossy gymn. tanár, dr. Arokey Antal, Reichardt Mór, dr. Preisachné, Kálmán Sándorné, Weichinger 1—1 frtot, dr. Kuthy Józsefné, Wolff Beláné, Keller I., Meinhardt tanuló, Herzog Hugó, Rauschnitser, özv. Deutsch Miksáné, N. N., N. N. 50—50 krt. — Ez összegeként öszinte köszönetet mond a rendezőség.

— **Erdőgazdaságunk válsága.** Egy idő óta a magyar fakéreg (tölgy, bükk, fenyő, fűzfa stb. kéreg) ára az a nélkül is alacsony nívóról az előbbi árnak csaknem felére csökkent, válságba döntvén ezzel erdőgazdaságunkat, a a melynek a fakéreg egyik legfontosabb terménye. A hanyatlás oka főképpen az exotikus cserzőanyagok rohamosan növekedő behozatala. Nem tekintve a Trieszten és Fiumén át évente átlagosan importált 200,000 mm. török valoneát, egész csomó a tengerentúlról, Délamerikából és Keletindióból importált cserzőanyag került az utolsó években forgalomba, a melynek növekedő termelése és kiaknázása a magyar cserzőhájakénál sokkal alacsonyabb árakkal kapcsolatba egyre jobban megnehezíti a hazai cserzőanyagok értékesítését az európai piacokon. Sajnálatos véletlen, hogy éppen főcserzőcünk, Németország az, a melynek vállalkozó szellemű kereskedővilága a rendelkezésére álló hajóvonalak segítségével, az exotikus cserzőanyagokkal: mirabolana, dividivi, kinó, katechu, amerikai, gesztenyefakivonattal, mindenkifalótt pedig a quebrachokéreggel való kereskedést nagyban felkarolta, a mit azok olcsó ára mellett a nagy cservészartalom is elősegített. Az exotikus cserzőanyag versenyre rontotta folytonosan a magyar fakéreg árát; de még a hanyatló árak mellett se voltunk képesek az exportot a korábbi nívón fentartani. A múlt évben cserzőháj kivitelünk 418,336 mm. volt, ebből 291,321 mm. ment Németországba; az összes kivitel 69,515 métermázsával, a Németországba; való export 48,883 métermázsával, az Ausztriába való export 21,588 métermázsával hanyatlott. Másik e nemű főkivitelű cikkeknek, a tölgyfa kivonatunknak kivitele is 22,394 métermázsával 178,706 mm.-ra csökkent. Tehát e kitünő cserzőanyag, melynek piaca egész Nyugateurópa, se tudja tartani a versenyt, pedig nyersanyaga nagyon olcsó, nem lévén az egyéb, mint a dongagyártásnál lehalló forgács. Az árderutot elősegítette az is, hogy a tengerentúli cserzőanyagokat a monarchiába is egyre növekedő mértékben importálják, nem lévén, bizonyára Ausztria ipara érdekében vám kivétel a cserzőanyagokra s így a belföld sincs a magyar fakéreg számára biztosítva. Tavaly 87,295 mm. idegen cserzőháj (tulnyomólag guebracho Hamburgon át) érkezett hozzánk, 12,071 mm.-val

több, mint 1895-ben. Az idén a magyar fakéreg küzdelme még egyenetlenebb, mint tavaly volt s a mint látható, annyi csapáshoz most egy új nehéz csapás érte haldokló agriteneturánkat.

— **Felolvasás.** Schultz Imre pécsi képezdei tanár a székesfejérvári tanító-egyesület tiszteletbeli tagja ma délelőtt 10 órakor tartotta meg nagyfontosságú, minden ízében elmésen konstatált felolvasását az új tanítási módszeréről. A tanulságos felolvasást a belvárosi elemi iskolában szép számu közönség hallgatta végig fokozott érdeklődés mellett. Schultz Imre ezen felolvasását délután 3 órakor a Ferencz József nőneveldeben ismételte meg.

— **A levelek továbbítása.** A helybeli m. kir. postahivatal értesíti a közönséget, hogy a városban kifüggesztett gépezetes levélgyűjtő szekrények naponként reggel 7, d. e. 11 órakor, d. u. 4 és 7 órakor ürítettnek ki, és hogy azon ajánlott levelek, melyek a postai hivatalos órákon belül feladhatók nem voltak, hat óra után 9 óráig a távirda osztályban feladhatók, a midőn a postaépületbe bepírtett levélgyűjtő szekrény is kiürítették s az abban elhelyezett levelek is még az nap este továbbítást nyernek.

— **A Dunába fulladt.** D.-Pentelen múlt vasárnap egy 22 évesnek látszó férfi valószínűleg fürdés céljából a Dunaparttól a vízbe ugrott, de olyan szerencsétlenül, hogy többé nem tudott a vízfelszínre kerülni. A közel levő halászok csaklyakkal keresésére indultak, de a holttestét nem tudták feltalálni.

— **Betörés.** Németh Károly fiatal csavargó, a ki nemrég szabadult ki a városból börtönéből, Gohházi Izidor és János 15 - 17 éves rakoncátlan suhancokkal egyetemben f. hó 1-én fényes nappal betörték Müller Lajos Gőzmalom-utca 7. sz. a lakására és egy csomó ékszert s ruhaneműt vittek magukkal. A helyszínen megjelent rendőrök Gohházi testvéreket elfogták. Németh azonban Pest felé szökött. Remélhető azonban, hogy nem sokáig örvend szabadságának, mert mind a budapesti, mind az egész utvonat rendőrsége hatóságilag értesítettet a „kedves“ vendégről.

— **Az esztergomi érseki kisdudovónóképző intézetbe való felvétel szabályai.** Az I. osztályba felvétetnek oly tisztességes előéletű katolikus nők, kik 1. 14. évüket betöltötték, de a 40. életévet meg túl nem haladták; 2. a polgári vagy felsőbb leányiskola IV. vagy a felső népiskola II. osztályát nyilvános tanintézetben sikerrel végezték, vagy a megfelelő tananyagból jó eredménnyel felvételi vizsgálatot tesznek; 3. tiszta hanggal és jó zenei hallással bírnak; 4. egészséges éptesűek. Oly nők, kik valamely nyilvános felsőbb leányiskola VI. osztályát, vagy az elemi iskola tanítónőképezde I. osztályát legalább is jó sikerrel végezték, 15. éltévüket betöltötték és tiszta hanggal, ép egészséges testalkattal bírnak, azonnal a kisdudovónóképző intézet II. osztályába léphetnek. Ugyiszintén felvehetők a II. osztályba olyanok is, kik az I. osztály tananyagát magánaton elsajátítván, abból jó eredménnyel felvételi vizsgálatot tesznek. E vizsgálatért 20 frtot tartoznak fizetni. A felvételtől óhajtó növendékek a hibornok herczeg primás Ó Eminenciájához intézzék folyamodványukat, melyhez melléklendők: a) keresztlevele; b) legutóbbi két tanévről iskolai bizonyítvány; c) orvosi bizonyítvány a testi épségről; d) a második védhimlőoltást igazoló bizonyítvány; e) ha a folyamodó a megelőző tanévben iskolában nem járt, erkölcsi bizonyítvány a saját plébánosától. Ezen eredeti vagy hiteles másolatban kiállított, mellékletekkel felszerelt folyamodványt augusztus 15-ig az igazgatóhoz küldjék be. Később érkezett folyamodvány tekintetbe nem vétetik. Aug. 31-én reggel 8 órakor, minden külön felszólítás nélkül, kötelesek a felveendő személyesen megjelenni az intézetben, hol először az orvos által vizsgáltatnak meg, vajjon egészséges testalkattal bírnak-e s alkalmasak-e a kisdudovónói pályára, azután az énektanár minden jelentkező kangját s zenei hallását vizsgálja meg. Azok, kik a 2. pontban



kívánt képzettséggel nem bírnak, felvételi vizsgálatot is kötelesek tenni és pedig a magyar nyelvből, számtanból írás- és szóbeli; a német nyelv- történelemből, földrajz-, természetrajz-, természettan és mértanból csak szóbeli. E felvételi vizsgálatok aug. 31-én (d. u. irásbeli) és szept. 1-én (d. e. szóbeli) tartanak meg. A szepírásban, rajzban s női kézimunkában tauusított ügyességeket sajátkezü dolgozataik s kézi munkáik által tartoznak igazolni. A növendékek beiratási díj 2 frtot, hegedűért 4 frtot, tornalruháért 7 frtot fizetnek. Élelmezésre, lakásra, ösztön- vagy segélydíjakra nem számíthatnak, hacsak az alapító bitoros hercegzem primás O Eminenciájája kegye ebben kivételesen nem részesíti őket.

— **Ut filléres levelező lapok.** Nagy borderejű változás az, a mi a levelezésben létesülni készül, egyelőre csak Ausztriában. Jövő évi január 1-től ugyanis új posta értékjegyek kerülnek forgalomba, amelyeknek ára az akkor kötelezőé váló koronaérték szerint lesz megszabva. Ez új levélbélyegekkel egyidejűleg néhány posta-értékjegy ára is emelkedni fog. Első sorban a levelező-lap fog megdrágulni, melynek ára újévtől kezdve öt fillér lesz, a németbirodalmi levelező-lap öt fillérjéhez hasonlóan. No lám, pedig Wekerle azzal biztatott egy időben, hogy a kész pénzegység az árak csökkenését fogja eredményezni s most a kormány használatát fel a fillért az áremelésre és attól tartunk, hogy ezen *üdvös* törekvése nem áll meg a levelezőlapok árának emelésénél.

— **Életunt suhanz.** Szarka Sándor 14 éves várpalotai illetőségű kárpitosinas, a ki eddig Füstér Imre kárpitosüzletében szolgált, a napokban öngyilkossági szándékból késsel mellbe szarta magát. A segélyére hívott Révy Ferencz dr., miután megvizsgálta Szarka Sándort, a megyei kórházba szállíttatta s kijelentette, hogy a szurás nem veszélyes. Állítólag rakoncátlan gyermekekkel való társalkodás vitte rá a szerencsétlent e meggondolatlan tett elkövetésére.

— **Harapos ebek** garázdálkodásainak nap-nap után esik áldozata. Tegnap Horváth István jancsár utcai lakos kutyája Braun Ignác sütő utcai lakos kis gyermekét harapta meg; ma reggel pedig Iker Pál, Jóska nevű fiát harapta meg Parti Ferencz né Széchenyi utcai lakos ház ebe. A kis sebesülteket az orvosok gyógykezelés alá vették az ebekre pedig elrendelték a vesztégzarat.

— **Verelkedés.** Róth Mihály gyümölcsárús és Szekeves Ferencz sertéskereskedő tegnap a budai sorompónál levő koresemahelyiségben iddó-gáltak, midőn belépett közibéjük Kertész István, a hivel annyira összeszóalkoztak valami adós-ság miatt, hogy a vége verelkedés lett. Kertész István azután panaszt emelt társai ellen s így a rendőrség fogja az incidenset legközelebb elintézni.

— **Tárgyalások a törvényszéknél.** A székefejevári kir. törvényszéknél megtartandó büntügyi tárgyalásoknak jegyzéke: Jul. 13-án. (2650.) Balász Agnes lopás bünt. — (2650.) Löwinger Lajos és társa lopás bünt. — Julius 21-én. (2650.) Horváth (Kanász) Mária és társa lop. bünt. Julius 24-én Magyar Matild lop. véts.

— **Kukoriczaderecse.** Még mult őszzel történt, hogy Horváth József szolgaegyházi lakos napszámos ember ellátogatott Hajas István pajtásának kunyhójába s ott elpanaszolta, hogy most van a születésnapja és még ki sem mu-lathatja magát kedvére, de még kedvencz ételéből, a kukoriczadereczből sem lakhatik jól, mert nincs egy cséve se a háznál. Még be sem végzi panaszát, hát észre vessz ám az egyik sarokban egy halom pirosló kukoriczacsóvet. Még jobban panaszkodott tehát s a végén ki-rukkolt, hogy ő is szeretne hazavinni a kuko-riczából. Hajas István persze nem egyezett bele, hiszen nem az övé, hanem az uraságé. De Horvát most már nem tágított egykönnyen. Elővette a dohánycsókáját, bakadomány volt benne, úgy kapta a freiteros komájától, ígért is néhány pipára valót Hajasnak, no meg egy kis jófajta szilviumot, csak adja oda azt a kukoriczát. Hajas sem hagyta magát sokáig kérétni, a pirosló kukoricza átvándorolt Horvát

József portájára, ki még az nap elfogyasztotta a dereczét. Hajas gazdája azonban híret vette a cserének, de aztán híret vette a rendőrség is. a minek azután az lett a következménye, hogy a kukoriczaderece miatt, a mit Horvát fogyasz-tott el irigylendő appetitussal, Hajas uramat csukták kóterba a héten 3 napra. Nincs igaz-ság a földön!

— **A házásélet is háború!** Azt a köz-mondást, hogy a háboruban eltöltött év duplán számít, a házas életben eltöltött év pedig két háborus évvel ér föl, gyakorlatilag akarja most megvalósítani a híres francia tudós és miniszter Bertholet. A nagy emberbarát a nem-zetgazdász ugyanis három szenátor társával egyetemben törvényjavaslatot nyújtott be a kamarához a népesedés előmozdítása érdekében. A családok apák számára biztosított adóelen-gedés — ugymod a javaslat — még nem szün-teti meg a francziák népesedésének folytonos csökkenését s a családi kör kibővülését nem segíti elő a kívánt mértékben. Törvényre kell tehát emelni, hogy minden hadköteles francia, aki a sorozásra esketési bizonyítvánnyal áll elő, a rendes három év helyett csak kettőt tartson sol-gálm. A másik két évet, mint házasságban el-töltött házáséletet, be kell nekik számítani. Mindez nem tréfa és legkevésbé maliczia. Bertholet azt hiszi, hogy ezzel az intézkedéssel egész sereg új házasságot sikerül köttetni s új honpolgárokat adni a hazának. És ebben igaza is lehet; a kérdés csak az: mit fog szólni ehhez a hadügyminiszter? A dolog különben — ugy hisszük — nem is kerül odáig. Ezt a javaslatot az asszonyok időnap előtt meg fogják buktni. Csak nem engedik háborus éveknak minősíteni a házas életben eltöltött decenniu-mokat? . . .

— **Lakodalmas menet kerékpáron.** Minthogy a kormányozható léghajót még nem találták fel, a fiakker pedig már divatját multa, kénytelenek a kor idegesebb természetű gyer-mekei biciklin tenni meg azt az utat, mely a templomból a házásélet örömeihez vezet. Leg-utóbb Lyon utczán karikázott keresztül-kasul egy ilyen gyorsan surranó lakodalmas csapat. A menetet a vőlegény és menyasszony vezették kik egy vörös lakkal fényesre festett és fehér csikokkal dizsített tandemem ültek. A vőlegény az ünnepegy komolysághoz illő fekete kabátot, fényes czilindert és ragyogó lakk-topánt viselt, Annál kecsesebben festett a menyasszony acél-szurke dresszében, melynek hatását még emelte narancssárgából készült menyasszonyi koszoruja. A tanuk szintén kerékpáron ültek fehér sportspakrát és obligált fekete ruhát viseltek. A kerékpárokat természetesen gazdag virágdisz borította. Elül a vőlegény ült, mögötte a menyasszony. A boldog ember arca ragyogott hogy legalább most még ő foghatta a kormányt. Talán sejtette hogy egy sem tart már sokáig ez a dicsőség.

— **Zene-értő kutya.** Franciaország egyik városkájában történt a következő mulat-ságos eset. Egy kutya-czirkususz gyönyörköd-tette a város lakosságát. Az igazgató minden nap újabb meglepetést csinált a közönségnek, de egyik sem volt olyan szenzációs, mint az a hirdetés, hogy vasárnap este a kedvencz Azor nevű kutya zongorán fog játszani — még pedig kottából. Erre a nagy látványosságra teljesen megtelt a czirkusz. Végre elkövetkezett a műsor várva-várt száma. A karszu Azort elővezették és odaültették a zongora elé. Ez csodák-csodája! — a kutya elkezdte játszani a Marsalleiset, még pedig a legprecízebb módon. Valaki azonban a közönség közül nagyon két-kezően fogadta ezt a ritka mutatványt és egy darab czukorral a kezében, csalogatni kezdte a kutyát a zongora melől. Nem sok fáradságba került ez, a kutya az első hívásra otthagya a kottát a czukorért. Es csodák-csodája a zongora tovább is szól magától. A közönség azonnal látáta a turpisságot s bosszuságában meg is lincselte volna a megrémült igazgatót, ha az idejekorán kerekét nem old a rendőrség védelme alatt.

— **Keresztetik** bérbevételre egy rövid kis zongora vagy pianino a julius és augusztus hónapokra. Bérbevevő személye iránt felvilá-gosítást a szerkesztő ad.

— **Egyházi szerek,** zászlók, misernahák, keresztuti- és oltárképek, csillárok, kegytárgyak, képek és könyvek beszerzésére ajánkozik Szűits és társa, a bibornok-érseki és Magyarország hercegzprimásnak udvari szállítói. Budape ten, IV., Kossuth Lajos-utca.

## Irodalom és Művészet.

A nagybácsi. Regény az életből. A regény szövövénye igen ügyes. Egy ezredes magához veszi unokahúgát ki elárult. Az ez-redesnek van egy unokaöccse ki Amerikába megy hogy ott emberré legyen. Ilon az unoka-huga azon hitben van hogy az Amerikából visszatérő Lajost a nagybácsi neki szánta. Lajos egy szende leánynak tesz ígéretet, Teréz-nek, ki ha szegény is de szelidsége, jó erkölcesi nagy hatással vannak Lajosra. Lajos visszatér Amerikából; Ilon várja, de a visszatérő hű marad Terézhez. Ilon kezét az ezredes kéri meg stb. A csinos szövésű regény egyike azon regényeknek amelyet mindenki élvezettel olvashat. Megrendelhető: *Pozsony Ferencz*ek. Ara füve 50 kr. kötve egész vászon 75 kr. Igen diszes kiállításban 1 frt 20 kr.

Az autonómia. Az autonómiai mozgalmak kezdetén tájékozásul legmelegebben ajánlhatjuk dr. Bartha Béla, volt királyi táblai tanácselnök, kánonjogász kötetkező művét: „*Irányelvek a magyarországi katolikus egyház autonómiaja ré-szére*“. 8-r. 82 l. Ara 40 kr. Kapható a Szent-István-Társulat ügynökségében: Budapest, Kir-ályi Pál-utca 13. sz.

Az öldöklő angyal Csejthén. (Báthory Erzsébet.) E rejtély szerű és lélektanilag ért-hetetlen nő történetét, viselt dolgait mutatja be e műben a jeles tollú veterán író Z. Varga Mihály. Valóban nem lehet bizonyos bordáján nélkül olvasni ez „állat ember“ történetét ki annyi ártatlan hajadon véret kiontá bájainak főntartása czéljából. A hasonló irodalomban ilyen kimerítő adatokkal megirt könyv kevés van. A mű Báthory Erzsébet sikerült arcképet is magában foglalja. Ara füve 50 kr. — fino-mabb papíron 80 kr.: Diszes kötés 1 frt 50 kr. Legdiszesebb 1 frt 80 kr. Megrendelhető: *Pozsony, Ferencz*eknél.

Az amerikai Regény két kötetben. Irta Archibald Gunter, fordította Fáy I. Béla. — Singer és Wolfner-féle Egyetemes Regénytár-ban ismét olyan könyv jelent meg, a mely ér-dekesség és irodalmi érték dolgában bizvást vetekedik a legjobb modern regényekkel. Archi-bald Gunter a mai amerikai írók egyik legki-válóbbja s minden újabb munkája szenzáció-számba megy a tengeren túl és innen is. Mostani regényében az élelmes texasi yankeet rajzolja meg, a ki épp oly bátor, félelmetlen, mint élelmes és egyuttal talpig becsületes ember. A regény Egyiptomban, Alexandria bom-bázásával kezdődik, melynek mesteri, érdek-feszítő leírása vezeti be az eseményekben rendkívül változatos, fordulatos mesét. Egész sereg férfi- és nőalak, pompásan jellemelve, vonul el az olvasó előtt s mind ez annyira ébren tartja folytonosan a figyelmet, hogy a ki egyszer belekezdett, alig bírja azután kezé-ből letenni a könyvet. Gunternek ez már má-sodik műve az Egyetemes Regénytárban. Ara a két kötetnek csinos piros vászonkötésben 1 frt.

Verne Gyula munkái. A nagy francia regényíró illusztrált magyar kiadásból meg-jelentek a 63—70-ig terjedő füzetek. Befejeződik azokban az „Utazás a föld központja felé“ és kezdődik a „Kérbán, a vasfejű“ című regény. Verne nemcsak az ifjúságnak kedvelt írója, ha-nem a nagy közönségnek is, mely könyveiben szórakozást és tudást egyaránt talál. Ragyogó képzelettel lázas kíváncsisággal követjük és a mikor történetei ügyesen szőtt fonálan hala-dunk, utközben sok gazdag és igaz ismeretet szerzünk. Ezért ajánlható Verne minden rendű és rangú olvasónak a legmelegebben. Munkáit többször adták ki magyarul is. Ez a kiadás, melyet a Franklin-Társulat könnyebb hozzá-férhetőség kedvéért kusz krajcziros füzetekben bocsát közre, nemcsak a legeljesebb, de egy-

szerszám egyedül irodalmi értékű is, mert egyes kötetek jövény iróink, mint: Beöthy Leo, György Aladár, Gaal Mózes, Huszár Imre és mások fordították. A füzetekre megrendelést elfogad a kiadó (Budapest IV., Egyetem-utca 5.) és minden magyar könyvkereskedő.

## VEGYESEK.

□ Egy biciklista élete. Egy new-yorki újságnak sikerült megtalálnia a kulcsot, melynek segítségével egy biciklista életének az értékét meg lehet határozni. Még kevéssel ezelőtt semmit sem értek. A kocsisok az ádáz ellenségek kényők-kezdők szerint csinálhattak hecczeket a szegény kerékpárosok bőrének rovására. Most azonban a new-yorki trvszék gondoskodik róla, hogy a kárvallott kerékpárosok igényei kielégíthetők. Egyszer egy William Drake nevű kerékpáros egy városi vasút vágányán haladt, mikor hirtelen nagy sebességgel egy villamos kocsi közeledett a nélkül, hogy csemetyűjlesztő adna. A kerékpárosnak nem maradt hátra egyéb teendője, mint gépe feloldozásával leugorni. Az illető társaságnak a gép árát, 60 dollárt meg kellett fizetnie. Egy másik egy elegáns úri kocsi vett úzóba, a mely mulatság közben a kerékpáros leest és vállát sértette meg. Ezért 350 dollárt ítélt a törvényszék kárpótulásul. Egy másik hasonló esetben lábát vesztette, miért is 10.000 dollárt kapott. Mindezt és több más adatot egybevetve, az amerikai lap eredményképen kihozza, hogy egy teljes biciklista, kinek semmiéle tagja sem hiányzik, éppen 100.000 dollárt ér. Lehet, hogy ezen a téren is majd nemskára »haisse» és »baisse» fognak váltakozni.

## Közgazdaság.

### Bérbeadott Magyarország.

A pénzügyminiszter meghívta Magyarországot nagy bankjait, melyek az országra már amúgy is kitéjesztették gazdasági és politikai hatalmukat, hogy árverezzenek Magyarországra. Erre nézve a pénzügyminiszter még különös kedvezményeket is biztosít nekik. Kezökbe játssza a gazdait, a jelzáloghitelt, a vicinális vasutakat, a talajjavítást, parcellázást, telepítést és a többi, egyeztetve a magyar földet és az ezzel egybefüggő gazdasági jelenségeket, hogy vegye ideiglenesen hatalma alá, mely idővel teljes kisajátításra fog vezetni.

A törvényjavaslatot, mely némely kötvények biztosításáról szól s mely bizonyos címleteket óvadék- és letétképesekké, e mellett pedig adómentessé is tesz, kormányparti oldalról agrármessianak üdvözik s urbi et orbi híresztelik, hogy ezzel a gazdák összes akut kívánásainak eleget tettek s nevezetesen gondoskodván ily módon a parcellázás és telepítés lehetőségéről, ezt a régen megoldásra váró kérdést alaposan és a gazdák hasznára oldották meg.

A magyar gazdaságtársadalomnak a törvényjavaslatról egészen más a véleménye. Hogy a javaslat ismét olyan milliókat meg milliókat tesz adómentessé, melyeknek letagadása lehetetlen volt s melyek ilyképpen igen alkalmas adótárgyak voltak, az adópolitikai szempontból helytelen, mert így ismét nagyobb terheket kell más adózóknak és nevezetesen a gazdának viselnie. A mi pedig azokat a bizonyos üdvös agrárintézkedéseket illeti, azok nem egyebek, mint egy utalvány, melylyel a nagy bankok rendelkezésére bocsátja a kormány az országot, azok nem mások, mint egy szeretetteljes forró ölelés, melylyel a magyar érdekeket megfojtani akarják.

A javaslatlalt fontosághoz képest egész részletességgel akarunk foglalkozni. Első sorban lássuk a telepítés kérdését.

A telepítésekre vonatkozólag ránk nézve a telepítési törvény a mértékadó. Ez megköti a parcellák nagyságát, megszabja, hogy milyen hányad tartassék vissza, ha az költség alakul, a pap, a jegyző stb. számára; ezeknek lakást is kell biztosítaniok a telepítőknak. Ugyanez a törvény megengedi, hogy a pénzügyminiszter 3 millió forintnyi összeget használjon fel telepítési

tési célokra. Magától érthető, hogy ily módon és ily kis összeggel telepítések nem jöhetnek létre. De minthogy állami érdek, hogy telepítések történjenek, most új törvény készül, a mely a telepítéseket tényleg előmozdítja az által, hogy a pénzforrást, a melyet az előbbeni törvény e részben csak nagyon szűg mértékben tudott előállítani, ma már sokkal kielégítőbbé teszi. Ezek szerint a két törvény közül az egyik a módot, a másik az eszközt adja meg s így azt hinnők, hogy a telepítés ügye már most szerencsésen meg van oldva s a kormány ez újabb intézkedését köszönettel kell a gazdának fogadnia.

Amde az eredményt hiába várjuk, mert e második javaslattal éppen olyan kevés hasznót várhatunk, mint az elsőtl, melynek fiasokjait már látnak.

A javaslat első hibája az, hogy szerinte a telepítési esakisi vagyonos embernek nyílik meg. Az új javaslat t. i. megengedi, hogy valamely pénzintézet, mely telepítésekkel akar foglalkozni s ezt alapszabályaiba beveszi, bizonyos feltételek mellett jogosult lesz egy telepítőnek a telepesekkel kötött szerződéseit átvenni s akkor azok becsértékének 75%-a erejéig cizmeteket kibocsátani. Az innen származó követelés a telepes birtok egyes parcellára (egyenként annyi, a mennyi belőle egy parcellára esik) telekkönyvileg biztosítható. Minthogy azonban a 75%-ból természetesen levonandó a költségek egész sora, a diszkont stb. netalán kigondolandó tétel, a telepítvényes 75%-ot fog ugyan névleg telekkönyvben kitüntetve látni, de valószínűleg jóval kevesebbet kap majd készpénzben. Ennélfogva a telepesnek olyannak kell lennie, a ki a birtok értékének 25-30-35%-át készpénzben bírja s gondoskodni tud egy évre való megélhetésről is magának, családjának és cselédjeinek, vetőmagról, beruházásról, állat és eszközeire és előre nem láthatók fedezéséről és így igazán boldogulhat telepével.

A baj itt az, hogy tulajdonképpen a telepítéseknek a feladatunk, hogy mentől több kis vagyonu embert juttassunk birtokhoz. Ha e részben a német birodalmi törvényt, mely minden európai telepítési törvény között talán a legpraktikusabb, alaposan megtekintjük, látjuk, hogy mily rossz alapon indul a mi javaslatunk, mely a telepesnek aránylag kevés pénzt szerez. A német törvényhozás mást tett. Kimondta szűkségét a telepítésnek, mely állami és közgazdasági érdek. S mikor erre a bázisra helyezkedett, nem késett azzal, hogy az állam kormányával eleget tessen az állami érdek e követelményeivel szemben.

Ez úgy történik, hogy az állam vállal jótállást arra nézve, hogy a telepítvényes fizetni fog, s hogy a kormány közege fogja ettől behajtani az évi járulékot, s akkor a hitelezőnek, a ki a cizmetet megveszi, megvan a teljes biztonsága, mert az állam az adós telepes kezese. Ezt a mi törvényjavaslatunk nem teszi, hanem olyan hipotékát szolgáltat a cizmet tulajdonosainak, a melyt az bizonyos fokig ki is elégítheti, de eo ipso restringálja a nyerhető kölcsön összegét. A német törvény, mikor az államot, mint kezeszt állította oda, egyuttal a vételár egész összegét kibocsátandó cizmetek útján fedezte, s így a német telepítvényes azzal a 25-35%-kal kevesebb pénzzel mehet bele a birtokvételebe, mint a magyar.

A mi szeméink előtt annak kell lebegnie, hogy a 2-3 holdas, vagy akár csak egy holdas és kis házzal bíró ember ezt a birtokát a faluban eladva, a vételáron a szükséges befektetést állatokba, gazdasági leltárba, vagy egy évre való kezelési költséget megszerezve magának, a telepes birtokon telepedhessen, a vételárral magával nem is törődve, tisztán az állami jótállás fejében megállapított formák mellett való szerződés alapján. Egy ilyen ember képes akkor 20-30 holdas területet megvenni, és az arra szükséges állapot, eszközt, vetőmagot magával hozva, egy hosszú élet fáradasmas munkája után a birtokot, melynek vételárát letörlesztette, magának vallani és örökösei között megosztani.

Ez a módja a dolgoknak főleg akkor volna értékes és nagyban mozdítandó elő azt, hogy a birtoknélküli, de szorgalmas munkás is birtok-

hoz jusson, ha a faluban egy hitelszövetkezet léteznék, mely ezt az embert telepedésben segítené. E segélyadásra kedvező kamatláb mellett csak hitelszövetkezet képes, mely jól ismeri a vásárolni szándékozó munkásszorgalmát, megakarított vagyonát, míg másrésztől ő ismeri egyedül, hogy az az egy hold föld és kis ház, melyet most a telepedni szándékozó elad például egy jobb módu vagy élelmesebb munkásnak, mennyit ér s ennek következtében senki sem lesz úgy abban a helyzetben, hogy a bevét és a birtokot egyaránt méltányolva megállapíthassa a kölcsönt, mint ez a szövetkezet. A feladat az, hogy a legkisebb birtokok telepedhessenek saját kisbirtokukat a falujukban eladva, mert csak igen kis birtokot képes megvenni a faluban lakó, birtoknélküli s két keze munkájából néhány forintot szerzett ember. Ennek a mi javaslatunk nem tesz eleget s ezért rossz.

De ez nem minden, mert végre is az, a ki eladásra van kényyszerülve és parcellázni akarja birtokát, így talán kedvezően fogja eladhatni azt. De a javaslatnak más bajai is vannak. A 94: V. t. cz. sok gyarlósága között kidomborodó helyes rendelkezések egyike az, hogy bizottságot küld ki, mely megvizsgálja, hogy a telepes nem jár-e rosszul a szerződéssel, melyet aláír. Igaz, hogy tovább nem igen foglalkozik a telepesel.

A német törvény egészen mást tesz. Ő egy államiag szervezett magasan u hivatalnokból álló telepítési bizottságot küld ki, mely a telepítési ügyre mindvégig maga ügyel fel s azt maga kezeli. A törvény odáig megy, hogy a telepest tanácsal segíti, megteszi kulturmérnökiileg a szükséges gazdasági berendezéseket, jogosult bizonyos körülmények között hátralekakat tünni, netalán leírásokat javaslatba hozni, holott a mi törvényünk minderről nem tud, hanem a telepeseket egy pénzintézetnek adja át, melynek humánus eljárására bizza őket, de azzal, hogy a telepesek boldogulnak-e vagy sem, gazdagok lesznek-e vagy földönfutók, ezzel a magyar állam nem törődik, ez a bank dolga.

A telepes át van adva a banknak, annak alárendeltje marad, míg félszázad után a kölcsön elrendeltje marad, míg félszázad után a kölcsön törlesztve nincs. De ki áll arról jót, hogy az emberek ott fognak maradni s nem dobják ki őket árverés útján birtokukból s hogy vajon a parcellázás helyett nem a latifundium alkotás korszakát kezdjük-e meg?

Sőt hisszük, hogy nagyon gyakran meg lesz az eset, hogy a szerencsétlen telepeseket tömegesen fogják egy-egy rossz évben végrehajtani s hogy akkor a nagytőkés verő jelenik meg, mert hisz a föld után való szomjúság meg van a nagytőkésnél is és akkor az apró telepek a nagytőke kezében latifundiummá tömörülnek. A telepedés ügye általában vagy állami szükség, vagy nem. Ha nem az, kár vele az államnak foglalkozni. De ha ez szociálpolitikai és közgazdasági szempontból szükséges, akkor jól meg kell gondolni, azad-e egy dividendát hajhászó bank kezébe játszani a telepítés ügyét. A legelső pénzintézet, melynek erre kedve van, alapszabályait megváltoztatja, a kereskedelmi törvényszéknél bejegyzeti és így papírok emissziójára jogosulttá lesz. És így a törvényjavaslat szavai szerint a bank kapja a telepítő jogait, ő lép annak helyébe s ő intézkedik, míg például a német törvény értelmében a bank igen helyesen csak a pénzt adja s azután a telepesel minden kontaktusa megszűnik.

Már pedig ki ez a bank? Egy közkereseti társaság és semmi egyéb, a melynek igazgatóságában lehet is, meg nem is hazafias érzet, hozzáértés, humánus felfogás, de ha van is, akkor háttérbe szorul szemben azall kötelezettséggel, melyet részvényesei iránt, nem pedig ez esetben a telepesek iránt vállalt. Ők a maguk hasznát és nem az ország hasznát, nem a telepes hasznát nézik — s ezért illetéktelenek e pénzintézetek arra — éppen úgy, mint a hogy illetéktelen a parcellázó telepítő, hogy a telepesek ügyét magasabb szempontból kezelje és vezérelje. Erre hivatottak a telepesek maguk, a kik magukat, mint szövetkezet konstituálva

védik érdekeiket, de csak úgy, ha a hátuk megett a kormány, mely a telepítési bizottság utján sorsuk felett örökdi.

A baj az, hogy a mai kor szignaturája, hogy a kapitalizmus magát olyan bátyákba sáncolja be, melyek mögött hatalma növekszik s tributáriusává teszi mindazokat, a kik kapitalizmussal nem bírnak. S minthogy Magyarországon a kapitalizmus befolyása alatt áll a jelenlegi kormány is, s minthogy ez áramlat ellen eddig- elé a produktív osztályok kellően szervezkedni nem tudtak, az államhatalom e döntő befolyása alatt feladja saját ingerenciáját, a hol ez kívánatos és egészséges volna; sokban akadályozza a gyengék szervezkedését; de türi az erősek szövetségének megerősödését és így áll elő a bérbeadott Magyarország.

**NYILT-TÉR.**

**Krondorfi Savanyuviz**

KELLEMES IZE MIATT

UGY MINT ASZTALI VIZ,

DE LEGINKÁBB MINT

**gyógyviz**

tüdő, gyomor és

vizhólyag bántalmaknál

sikerrel használhatók.

Székesfejerváron kapható:

Kovács Pál és Taubler Béla uraknál.

**FIGYELMEZTETÉS!**  
Van szerencsém a mélyen tisztelt iparos urak becses tudomására adni, hogy lack gyártmányaink a legelismertebb és fölülmulhatlan jó minőségű az összes angol gyártmányok között.

**Egyedüli főraktárunkat**

**IFJ. TÖGL Gyula**

fűszer-és festékkereskedésébe

helyezettük át úgy a város, mint a megye részére.

Kérjük a t. vevő közönség gyakori bevásárlását.

Tisztelettel

**Nobles és Hoare.**



**Simon Lajos**

asztalos és kárpitos butorraktára

SZÉKESFEJÉRVÁR, KOSSUTH-UTCZA 6. SZÁM. (Postaház átellenében.)

Ajánlja saját készítményű asztalos és kárpitos butormunkákkal dúsan berendezett üzletét, hol mindennemű asztalos és kárpitos munkák gyorsan és pontosan elkészítetnek.

Jutányos árak.

Elvállal lakosztályok teljes berendezését.

Bevásárlások részletfizetésre is eszközölhetők.

**A balatontavi gőzhajózási részvény-társaság MENETRENDJE.**

Érvényes 1897. évi július 1-től augusztus 31-ig.

As állomások nevei mellett balról álló időadatok lefelé, a jobbról állók pedig alulról felfelé olvassandók. — Az éjjeli idő este 6<sup>00</sup> órától reggeli 5<sup>50</sup> perczig, a perczeket jelző számjegyek aláhúzásával van kitüntetve.

Siófok—Balatonfüred—Almádi—Kenesse és vissza									
naponkint			Állomások Középeurópai idő				naponkint		
615	650	430	230	ind Budapest k. p. u. érk	1040	450	1000	1145	.
640	730	450	235	" Budapest d. v. "	1014	432	940	1125	.
548	1082	948	506	" Kanizsa d. v. "	794	1027	1226	700	840
787		735	702	érk Siófok d. v. "	ind				1210
810	1050	815	615	ind Siófok gőzhajó érk	715	1010		640	
910	1205	925	715	" B.-Füred " "	615	915		530	
	x1245	x800	x800	" Alsó-Eörs " "	x510			x445	
	105	*1025	825	" Almádi " "	*425			415	
		csak kedd és szerda *1100		érk Kenesse " "	ind	*410		*345	

Kenesse—Almádi—Siófok—Balatonfüred—Balatonföldvár—Boglár—Révfülöp—Badaacsony—Keszthely és vissza									
naponkint			Állomások Középeurópai idő				naponkint		
410	530	1200	105	ind Kenesse gőzh. érk				1100	
425	635	1205	105	" Almádi " "	950		1025	1240	
530	635	105	530	" Siófok " "	850		925	1140	1205
530	635	105	530	" B.-Füred " "	850		925	1140	1205
x735	x205		x630	" B.-Földvár " "	x710		x1040		x1040
910	340		810	" Boglár " "	610		910		910
940	410		840	" Révfülöp " "	540		840		840
1040	515		940	" Badaacsony " "	445		745		745
1230	700		1130	érk Keszthely " "	ind		600		600

Boglár—Révfülöp—Badaacsony és vissza									
naponkint			Állomások Középeurópai idő				naponkint		
615	650	230	ind Budapest k. p. u. érk	1040	450	1000	1145	1000	
640	730	235	" Budapest d. v. "	1014	432	940	1125	940	
548	1082	948	506	" Kanizsa d. v. "	794	1120	1090	1120	850
787	1119	1047	622	érk Boglár d. v. "	ind				625
735	1150	415	725	ind Boglár gőzhajó érk	630	1010		815	555
805	érl. 1230 ind. 1250	415	755	" Révfülöp gőzhajó " "	600				535
		csak szomb. és vasárnap 855		érk Badaacsony gőzh. ind	500	910		215	

**Jelmagyarázat:**

x Feltételes ladik állomás kedvező időben.

\* Csak július hó 1-től

Áru- és teheraszállítás minden irányban az egész tavon.

Kirándulók és nagyobb társaságok számára előleges bejelentés után külön hajók állnak rendelkezésre. Menetrenddel és egyéb felvilágosítással szívesen szolgál a budapesti igazgatóság (V. kerület Arany János-utca 7. sz.) vagy a hajóskapitányok.

# SCHUBERT és SCHLESINGER

divatáruháza

SZÉKESFEJÉRVÁR, NÁDOR-UTCZA. — ALAPITTATOTT 1853.

## Az előrehaladott idény miatt

összes raktáron levő árunk mélyen leszállított, olcsó árban adatnak el:

kittinő mosó kelmék métere	16—20 krig	jó mosható atlas-satin métere	30—34 krig	duplaszéles ruhakelme	mtre	32—38 krig
kittinő francia batizst	25—28 krig	francia de lainek	34—42 krig	divatos selymek	„	50—60 krig

Mosó-, szövet- és selyemmaradékok minden elfogadható áron.

A legutóbbi idényről visszamaradt confection-czikk: gallérok, kabátok, cepek potom olcsó árban.

*Mintaanyagjtemények, képes árjegyzékek vidékre kívánatra bérmentve küldetnek.*

Saját műterem női toilettek elkészítésére és menyasszonyi kelengyékre.

## Apró hirdetések.

*E rovatban közzét egy-egy hirdetésnek, ha lakosim nincs kitéve 4 soros terjedelemben egyszeri költségre 30 kr. Minden további sor 4 kr. — Ha az apró hirdetés 6-szor vagy ennél többször adatik fel, megjelentsésként 20 kr-ért vétetik föl.*

*Értesítéseket díjtalanul ad a kiadóhivatal bárkinék, vidéki levelekre, ha 5 kros válasz-bélyeg mellékelteik válaszol.*

### ELADÓ HÁZ.

Egy három lakásból álló ház eladó. Van benne egy utcai lakás három szoba, üveges folyosó, konyha, kamra, pincze, padlás s ezenkívül két udvari lakás, mely 1—1 szobából, konyhából, kamrából áll. Van udvara és termőképes szőlővel beültetett kertje. Tudakozódhatni a kiadóhivatalban.

### KIADÓ

2 csinosan butorozott világos nagy szoba. Mindkettőben két-két ágy van. A bérbeadás igen mérsékelt árért történik. Tudakozódhatni a kiadóhivatalban.

*Az osztrák államvasutak állomása Marienbad mellett.*

*A gyógyidény m á j u s 1-é n kezdődött.*

### Herczeg

METTERNICH-féle ACZÉLFÜRDŐ.

### Königswart.

Ez idő szerint házi kezelésben.

A fűrdő egy 1000 méternél magasabb tölvevű fákkal benőtt hegység, déli lejtőjén 723 méternyi magasságban fekszik Ujonnán berendezett fűrdőház és nagy olvasószalonnal, 26 fürdő, tőzegfűrdőkben, fenyőtűs és aczél fűrdővel, idegviz, gyógymód, tej és savaskura.

Viktor forrás vasas savanyúvíz, 0-08 vasbécsonat és 1-163 szénsavtartalommal 1000 rész vízben.

Richardis forrás, teljesen vasmentes savanyúvíz 33 rész illó savval és csak 1-08 kötött alkalmat részekkel. Mindkettő nagy keresletnek örvend és friss töltésben kapható a vizkereskedésekben. E két forrás a többek között Frankfurtban, Tepitzben, Prágában, Londonban kitüntetett.

Hatásosnak bizonyult minden vérszegénység és rossz, nedves, általános testi gyengeség, kimerülés és idegségen alapuló betegségeknek, hurutkná, mint üdülés súlyos betegségek után és mint utókúra Karlsbad avagy Marienbad használata után. — Naponta zene. Kirándulások, hangversenyek és mindenemű szórakozások. — 6 villa, 2 szálloda a fűrdők közvetlen közelében több vendéglők és kávéházak, omnibus közlekedés a vasúthoz és vissza. — További felvilágosításokat ad a herczeg Metternich-féle forrás kezeléség Königswart.

## Ház eladás.

Székesfejérvárott, Kossuth-utca (Pósta épülettel szemben) 7. és 8. számú egy egyemeletes, részben kéteemeletes ház

**jutányos árért, kedvező feltételek mellett szabad kézből eladó.**

Tudakozódni lehet ugyanott a háztulajdonosnál.

## BUTOR

raktáromat, kárptos és asztalos műhelyeimet május hóban

**Kossuth-utca 18. szám alá helyeztem, egyszersmind megnagyobbítottam.**

**Idáig nem létező olcsó árakon kaphatók:**

Háló, Ebédő, Szalon, Iroda és minden lakosztály berendezések; Egyes szekrények, és ágyak, magas divánok, ottománok, tükrök, képek, hajlított székek, asztalok, karnisok, összecusukható fotel, és szekrény ágyak. Lőször, afrik, és ruganyos madracok méret szerint pontosan készítettnek.

**Kézimunkák mondérozása izléses kivitelben.**

**Tapétázások jótállás mellett.**

Rajzokkal és költségvetéssel díjtalanul szolgálók.

**IFJ. FÜSTER IMRE**

Székesfehérvárott, Kossuth-utca 18. szám.

Csak csekély

**HAVI RÉSZLETFIZETÉSRE**

kaphatók!

Legujabb divatu tavaszi-gallérok és kabátok.

**Kész férfi- és gyermekruhák**

minden nagyságban. Kanavász, vászon és minden e szakmába vágó czikkek, valamint

ingek, gallérok és lábravalók, nap- és esernyők dus választékban.

— Nagy raktár asztal- és futó-szőnyegeken. —

**LŐWY ADOLF**

**SZ.-FEHÉRVÁR.**

(Felmayer mellett.)